herpy

GEKKOER

Hemidactylus triedrus

Hemidactylus triedrus er en liten, kraftig bygd nattgekko fra Sør-India og Sri Lanka, med hvite tverrbånd på brun rygg og rader av spisse knuter på ryggen. Den lever på bakken og lave stammer, jakter på termitter og andre småinsekter og er en robust, men litt spesialisert art for den som har holdt terrarier før.

Familie: Gekkonidae Engelsk: Termite hill gecko Tidligere navn: *Gecko triedrus; Hemidactylus subtriedrus* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**6-8 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-8 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Klippelevende og bakkelevende**
Biotop	**Tørrskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 30 × 30 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Varmeplass	**29-32 °C**
Temperatur, natt	**21-23 °C**
Luftfuktighet	**55-65 %**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**50-80 dager** ved 26-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hemidactylus triedrus er en middelstor, kraftig gekko av slekten *Hemidactylus*. Voksne dyr måler 6-8 cm fra snute til kloakk, og halen kommer i tillegg. Ryggen er lysebrun til sjokoladebrun med smale hvite bånd som er kantet av svart, og langs kroppen løper 19-20 nokså regelmessige rader av forstørrede, kjølede, trekantede knuter. De fine tverrlamellene under tærne gjør den til en dyktig klatrer, men den er mer jordnær enn mange andre i slekten.

Arten ble beskrevet av Daudin i 1802 som *Gecko triedrus*. Navnet *triedrus* henviser til de trekantede knutene på ryggen. I mange år ble den delt opp i flere former, blant annet *Hemidactylus subtriedrus*, men i 2018 ble den slått sammen med hovedarten. Samtidig regnes bestanden på Sri Lanka, som tidligere gikk som underarten *lankae*, i dag som en selvstendig art, *Hemidactylus lankae*. Dyr fra Gujarat og andre deler av Nord-India er også blitt henført til andre arter. Termitter er en viktig del av næringen.

Levealderen er ikke dokumentert, og faktaboksens 5-8 år er et anslag ut fra andre *Hemidactylus*-arter av samme størrelse. Arten er lite utbredt i terrarier, og det er ikke publisert mye om stell og avl, så en del av rådene i denne veiledningen bygger på sparsomme erfaringer med arten og på erfaringer med nærbeslektede *Hemidactylus*-arter.

Utbredelse og leveområde

Hemidactylus triedrus lever i det sørlige India, i Andhra Pradesh, Karnataka, Tamil Nadu og Kerala, og på Sri Lanka. Typelokaliteten er innskrenket til Nellore i Andhra Pradesh. Det er dessuten registrert mange funn fra Tamil Nadu, Kerala, Karnataka og Maharashtra.

Dyrene på Sri Lanka har vært beskrevet som en selvstendig art, *Hemidactylus lankae*, men statusen er uavklart, og Sri Lanka regnes fortsatt med til utbredelsen. Pakistan nevnes også, blant annet i en enkelt rapport fra 2003, men er ikke bekreftet og er derfor ikke med på kartet. Registrerte funn utenfor India og Sri Lanka kan skyldes forveksling med nært beslektede arter. Det nøyaktige utbredelsesområdet er fortsatt til debatt, fordi flere beslektede arter ligner hverandre svært mye.

> **Naturlig utbredelse:** India og Sri Lanka.

LEVEOMRÅDE

Hemidactylus triedrus lever i skog, der den ferdes på bakken og på de nederste delene av trestammene. Om dagen gjemmer den seg i sprekker og hull i løvlaget, mellom steiner og under bark. Om natten kommer den fram og jakter.

Klimaet i Sør-India er varmt og halvtørt med en utpreget monsun. Det er derfor en art som er vant til å tørke ut mellom regnskyll, og ikke en regnskogsgekko. Presise tall for temperatur og luftfuktighet på de enkelte leveområdene er ikke dokumentert. Terrariet i denne veiledningen bygger derfor på erfaringer fra fangenskap.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Et par kan holdes i et terrarium på minst 45 × 30 × 30 cm (lengde × bredde × høyde). Bunnarealet er viktigere enn høyden, fordi *Hemidactylus triedrus* mest ferdes nede ved bakken og på lave greiner. Større er bedre, særlig hvis du vil holde flere hunner.

Som bunnsubstrat fungerer en blanding av kokosfiber og tørr jord, gjerne som bioaktivt substrat med spretthaler og skrukketroll som tåler det forholdsvis tørre miljøet. Legg et lag med tørre blader oppå. Selv små eikeblader brukes som skjul. Tilfør korkbark med mange sprekker, flate steiner og lavt drivved, slik at dyrene både kan gjemme seg og klatre. Lag både fuktige og tørre skjul.

Terrariet må ha god ventilasjon, slik at det tørker ut mellom hver spraying. Nettåpninger i sidene og toppen er best. Gekkoen er rask og kan snike seg ut, så lokket må slutte tett.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal det være 24-27 °C i terrariet, og et lite varmt sted kan gjerne nå 29-32 °C. Om natten kan temperaturen falle, men den bør ikke komme under 21 °C. Et fall på et par grader mellom dag og natt er naturlig.

Bruk en varmepære eller en varmematte på siden, styrt av en termostat, og mål med et digitalt termometer både ved hotspotten og i den kalde enden. Gi gekkoen mulighet til å velge, slik at den kan søke inn i skyggen hvis den får det for varmt. Om vinteren kan en kjøligere periode stimulere avl. Presise tall er ikke dokumentert for arten, men en nattemperatur på omtrent 18-20 °C i en til to måneder virker rimelig for en art fra Sør-India.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten bør ligge på omtrent 55-65 %, men *Hemidactylus triedrus* er et halvtørt dyr, så fuktigheten skal svinge, og terrariet må få lov til å tørke. Spray terrariet lett annenhver dag, slik at det kommer dråper på blader, steiner og ruter som gekkoen kan drikke av. Det skal være tørt igjen etter noen timer.

En lav skål med friskt vann er en god sikkerhet, selv om dyrene ofte klarer seg med dråper. Hold alltid deler av bunnen tørre. Hunnen legger helst egg i tørr jord, og for våte forhold kan gjøre henne eggbundet og gi mugg og hudproblemer.

LYS OG UVB

Hemidactylus triedrus er nattaktiv og krever ikke UVB for å klare seg. UV-lys er ikke nødvendig, men gjør ikke skade, og det er derfor valgfritt. Et svakt UVB-lys i den ene enden av terrariet, med rikelig skygge, kan gi en sikrere kalkomsetning, særlig for avlsdyr, men det er ikke fastlagt noen anbefalt UV-sone for arten.

Ha vanlig dagslys eller et terrarielys på 11-13 timer, styrt av en tidsbryter, og la det være helt mørkt om natten. Farget nattlys er unødvendig.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Hemidactylus triedrus er insektetere. I naturen spiser den termitter og andre småinsekter som gresshopper, biller og edderkopper. I terrariet fungerer sirisker, små gresshopper, dubia-kakerlakker og spretthaler som grunnfôr. Insektene må være mindre enn avstanden mellom øynene på gekkoen. Til små unger må siriskene være ganske små, ca. 3 mm, og til voksne ca. 12 mm.

Gi voksne dyr mat 2-3 ganger i uken og unger hver dag eller annenhver dag. Voksmøllarver, smørormer og små hornormer er gode som godbit, men de er feite og skal bare gis innimellom. Pudre insektene med kalk, og bruk et multivitaminpreparat med D3 annenhver eller hver tredje fôring. Hunner i avl trenger ekstra kalk, og du kan sette fram en liten skål med kalkpulver. La ikke levende insekter bli igjen i terrariet over natten.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Hemidactylus triedrus er rask og nervøs, særlig som ung, og den er ikke et dyr som skal håndteres mye. Kort og rolig håndtering over et lavt underlag er best, og ta aldri tak i halen, som den kan kaste. Den venner seg likevel til deg med tiden. Om dagen holder den seg skjult, og den kommer fram når lyset slås av.

Flere hunner kan gå sammen med en hann, men det er ikke grundig undersøkt hvor godt arten tåler selskap. Hold derfor helst ett enkelt dyr eller et par, og tilfør bare flere i et stort terrarium med mange skjul. Følg alltid med på bitt, manglende haler og fallende vekt. Hanner bør ikke holdes sammen. Mange gekkoer i slekten *Hemidactylus* er territoriale.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene kan kjennes på den tydelige bulen ved halerota og på en rekke porer foran kloakken. I rekken foran kloakken har *Hemidactylus triedrus* sju til ni porer, adskilt av en kort pause i midten. Hunnene mangler bulen og er som regel litt mindre og slankere.

Det er ikke publisert tall for hvor gamle eller tunge dyrene må være for å kunne brukes til avl. Som tommelfingerregel for gekkoer av denne størrelsen bør du vente til dyrene er fullt utvokste og hunnen er i god hold med en plump hale. Tykkelsen på halen viser tilstanden hennes.

PARRING

Avl lykkes som regel uten store problemer når dyrene er sunne. En kjøligere periode, såkalt brumasjon, anbefales for å få i gang avlen. Nøyaktig lengde og temperatur er ikke dokumentert, så hold deg til en forsiktig nedkjøling i noen uker og la alltid dyrene få vann.

Etter hvileperioden heves temperaturen og daglengden igjen, og dyrene fôres godt. Sett hannen inn til hunnen og hold øye med de første nettene. Er hunnen presset eller blir bitt, skal de skilles. Ta hunnen ut av avl hvis halen hennes blir tynn.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen graver ned eggene sine i bunnen omtrent hver tredje til fjerde uke i sesongen. Kullstørrelsen er ikke beskrevet, men gekkoer av denne størrelsen legger normalt 1-2 hvite, skjøre egg om gangen, og den størrelsen er derfor lånt fra slektens normale praksis og ikke dokumentert for arten.

Gi hunnen en eggleggingskasse med lett fuktig, men ikke våt kokosjord eller vermikulitt, og sørg for at det er tørre flekker andre steder i bunnen. Hunner som ikke finner et godt sted, blir eggbundne. Eggene er svært ømfintlige, og de må ikke vendes eller ristes hvis de flyttes.

INKUBASJON

Eggene flyttes forsiktig til en liten boks med lett fuktig vermikulitt eller perlitt og legges slik at siden som vender opp, fortsetter å vende opp. Det er ikke publisert inkubasjonstid eller -temperatur for *Hemidactylus triedrus*. Tallene i faktaboksen, 26-29 °C og omtrent 50-80 dager, er lånt fra vanlig praksis for andre *Hemidactylus*-arter og må ses som et anslag.

En stabil temperatur i en liten rugemaskin er best. Hold substratet lett fuktig, og kontroller eggene uten å flytte dem. Egg som faller sammen og blir mørke, er som regel døde. Er du i tvil, bør du vente litt lenger før du fjerner dem.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er omtrent 4 cm lange ved klekking og må ha sin egen lille boks eller et lite terrarium med tørkepapir eller lett fuktig kokossubstrat, skjul og en lav skål til vann. Spray lett hver dag. De første dagene lever de av plommesekken og begynner deretter å jakte.

Tilby de helt små siriskene eller spretthalene daglig eller annenhver dag, pudret med kalk og vitaminer. Vei dem og følg veksten, og flytt dem etter hvert opp i et større terrarium. Ungene er raske og kan snike seg ut, så vær omhyggelig med lokket. Hold dem helst hver for seg hvis de begynner å bite hverandre i halen. Den presise veksten og alderen ved kjønnsmodning er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

Det finnes nesten ingen artsspesifikk helsekunnskap, men problemene ligner dem hos andre jordlevende gekkoer. De typiske feilene er:

- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos avlshunner og unger. Det gir bløte kjever, krumme lemmer og skjelvinger. Pudre insektene.
- For fuktig bunn og dårlig ventilasjon, som gir sopp, mugg og hudproblemer. *Hemidactylus triedrus* er et halvtørt dyr og må ha tørre flekker.
- Eggbinding når hunnen ikke finner et egnet, tørt sted å legge egg. Hun blir sløv og får en oppsvulmet buk.
- Hudrester på tær og halespiss etter hudskifte. Gi et fuktig skjul, og løsne dem med lunkent vann.
- Tapt hale etter bitt eller hardhendt håndtering. Den vokser bare delvis ut igjen.

Et sunt dyr har klare øyne, en fyldig hale og godt grep. Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapp.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.